

BUDAPEST, XI. KERÜLET, VILLÁNYI ÚT 27. (HRSZ. 4940/2)

Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium sportközpont létesítése

Lelőhely-azonosító: 66476

KULCSSZAVAK: római kor, újkor, szórvány

BUDAPEST, DISTRICT XI, 27 VILLÁNYI STREET (PLOT NO. 4940/2)

Construction of the sports centre for the Cistercian Saint Imre Grammar School of Buda

Site ID: 66476

KEYWORDS: Roman Age, Modern Period, stray finds

A Budapesti Történeti Múzeum 2020. január 16. és 2021. október 19. között sportközpont létesítése kapcsán régészeti megfigyelést végzett Budapest XI. kerületében a Balogh lejtő (2022 óta Molnár C. Pál lejtő) és a Villányi út által határolt területen. A Gellérthegy déli lejtőjének aljára eső telken, az iskolaépület melletti sportpályán és teraszosított övezeten folytak a földmunkálatok.

A régészeti megfigyelés 2020 elején kezdődött meg az észak felé eső részen a sportközpont épületének területén az alaptest helyének gépi kiásásával. Az északi részt dél felől megtámasztó támfal visszabontásakor az északi oldalfalban recens hulladékkal, salakkal keveredett humuszos feltöltési rétegek látszottak, alattuk sárga agyaggal. A sárga agyagba barna sóder keveredett. Ez alapján feltételezhető, hogy ez is feltöltés lehetett, nem pedig a termett talaj. Ugyanezen rétegből további –1,5 méter mélységben állatcsont, vas és egyéb újkori-modern építési törmelék került elő. A sárga agyagos réteg valószínűleg a II. világháború utáni helyreállítás-tereprendezés alkalmával került jelenlegi helyére. A felszedett keleti lépcső oldalfalában feltöltés látszott. Az északi oldalfalban dokumentált rétegsorok a következők: salakos, sittes feltöltés változó mélységben, kb. –1,1 méterig; –2,5 méterig sárga agyag,

The Budapest History Museum conducted archaeological monitoring between January 16, 2020 and October 19, 2021 in connection with the construction of a sports centre in District XI of Budapest, within the area bounded by Balogh Slope (renamed Molnár C. Pál Slope in 2022) and Villányi Road. The works were conducted on a plot located at the foot of the southern slope of Gellért Hill, in the area of the school's sports field and a terraced zone adjacent to the school building.

The archaeological monitoring began in early 2020 with the mechanical excavation of the foundation trench for the sports centre building in the northern part of the site. When the retaining wall supporting the northern section was dismantled, the northern section profile revealed humic fill layers mixed with modern refuse and slag, underlain by yellow clay. Brown gravel was mixed into the yellow clay, suggesting that this layer was also a fill deposit rather than natural subsoil. From this layer, at depths of –1 to –1.5 m, animal bones, iron objects, and other modern/contemporary construction debris were recovered. The yellow clay layer was probably deposited during post–World War II landscaping works. The following stratigraphic sequence was documented in the northern profile: a slag- and debris-rich fill layer down

amelyből az említett újkori-modern törmelék került elő. A hegyoldalba bevájva további –2 méteres lemélyítés során a gépi földkitermelés már a sárga agyagmárgában folyt. Ez mélyebbre haladva helyenként szürkés színárnyalatot vett fel, elérve a beépítési szintet pedig vörösesbe váltott át. Az utóbbi szinten kiásott kutató-gödrökben feljött a talajvíz.

2021-ben a sportközpont épületétől délre eső területen kiterjedt gépi földmunka folyt szükség szerint kézi munkavégzéssel kiegészítve. A meglévő sportpálya felszedésekor –1,4–1,5 méteres mélységig zajlott további lemélyítés. A területet betonlemezek szabdalták, amelyek között és alatt salakos feltöltés, faszenes maradvány és vöröses-sárgás agyagmárga jelentkezett. Ez arra enged következtetni, hogy az egykori természetes hegyoldal déli irányban (a Villányi út felé) jobban kihúzódtott, és a hegyoldalba bevájva az altalajt átforgató, áthelyező földmunkák történtek a területen. Dél felé iszapos-humuszos réteg jelentkezett, ami alapján az eredeti hegyoldal a telek déli negyede felé érkezett az ettől délre lévő sík felszínhez. A telek északi szélén (a Balogh, ma Molnár C. Pál lejtő felőli bejáratnál) különböző mélységű modern feltöltés alatt sárga agyagos jellegű talaj jelent meg az elért –80 cm-es mélységig. Itt a hegyoldalba szintén bevájhatták az út felszínét a sárga agyagos altalajba.

Az északi részt keleten lezáró fa támfal mögötti humusból egy darab római kori edénytöredék került elő. Régészeti jelenség, egyéb lelet a megfigyelés során nem jelentkezett.

RÉSZTVEVŐK: Kurunczi Mónika régész

Kurunczi Mónika

to approximately –1.1 m; below this, yellow clay extending to –2.5 m, from which the above-mentioned modern material was recovered. Further mechanical excavation into the hillside reached depths of approximately –2 m, where digging continued within yellow clay marl. At greater depth, this layer locally turned greyish and, at the construction level, reddish in colour. Trial pits at this level quickly filled with groundwater.

In 2021, extensive mechanical earthworks supplemented by manual excavation were carried out south of the sports centre building. During the removal of the existing sports field, further deepening to –1.4 to –1.5 m was undertaken. The area was cut through by concrete slabs, between and beneath which slag-rich fill, charcoal remains, and reddish-yellow clay marl were observed. This suggests that the original natural slope of the hill extended further south (towards Villányi Road), and that earthworks significantly modified and displaced the natural substrate. Towards the south, a silty-humic layer indicated that the original hillside reached the flatter surface further south of the plot. At the northern edge of the plot (near the entrance from Balogh Slope, now Molnár C. Pál Slope), modern fill layers of varying depth were observed above yellow clay subsoil down to –80 cm, indicating that the road surface may also have been cut into the natural slope.

Behind a wooden retaining wall on the northern edge, a single fragment of Roman-age pottery was recovered from the humus layer. No further archaeological features or finds were identified during the monitoring.

CONTRIBUTORS: Mónika Kurunczi (archaeologist)

Mónika Kurunczi